

LEFAPHA LA THUTO LA GAUTENG

HLAHLOBO YA MAKGAOLAKGANG

SESOTHO PUO YA LAPENG
BOEMO BO MAHARENG
(Pampiri ya pele)

POSSIBLE ANSWERS OCT / NOV 2006

POTSO 1

- 1.1 Ba rata ho iphumanela phaello tjeleteng ya bona ya sekolo. (2)
- 1.2 Ba fellwa ke boitshepo, ba ipone ba se letho setjhabeng. (2)
- 1.3 Ba batla hore bana ba kenye tjelete ka lapeng. (2)
- 1.4 Ha se nnete. 'Ba bang ba bona ha ba ruteha ka lefu lena la AIDS.' (2)
- 1.5 Banna ba ne ba kokota metseng ya batho, ba ntshe banana ka kgang ba tsamaye le bona. (2)
- 1.6 SAPS Child Protection Unit. (1)
- 1.7 Ho sebedisa motho e mong ho etsa se itseng, mme qetelong o fumana molemo o itseng, mme yena a sa fumane letho. (2)
- 1.8 Yuropa.
Asia e ka Borwa Botjhabela.
Afrika e Botjhabela. (3)
- 1.9 (a) Ho etsa thobalano le bana.
(b) Ho bapatsa ka ditshwantsho tsa bana ba tsotse.
(c) Ho sebedisa mmele ya bana ka sepheo sa ho etsa phaello ya tjelete. (3)
- 1.10 Tjhe. Ho etsahala le mafatsheng a kang Asia le Yuropa. (2)
- 1.11 Bana ba qetella e se letho setjhabeng. (2)
- 1.12 E ile ya tuma ka ho reketla ha lefatshe. (2)

MATSHWAO A KAROLO YA A: [25]

POTSO 2

Tampane o fetohetse batswadi ba hae. O inyadisitse, o dula habo kgarebe ya hae. Batswadi ba Tampane ba utlwile bohloko ka boitshwaro ba mora bona. E se e le lemo tse leshome a sa bonahale lapeng. O se a tsamaya a re batswadi ba hae ba shwele. Batswadi ba Tampane ba entse tsohle hore a rutehe mme ba futsanehile ka baka la hae. Ha ba sa sebetsa, ba se ba phela ka ho kopa. Tampane ka ha a ne a le unibesiting, o qetile tjelete ya batswadi. Kajeno Tampane o a kgora o lebetse hore batswadi ba hae ba mo hodisitse jwang. O tla hopola hae mohlang a le mathateng.

Palo ya mantswa: 110

MATSHWAO A KAROLO YA B: [10]**POTSO 3**

- 3.1 3.1.1 dipoko - sehlopha sa 8. (1)
tsela - sehlopha sa 9. (1)
- 3.1.2 Tsona di nyametse maobane ha re ne re bala. (2)
O mpoletsetse yona bekeng e sa tswa feta. (2)
- 3.2 Papadi ena ha ke e rate baneng. (2)
- 3.3 hore: Ke lakatsa hore ba nkelele matsatsing ana a phomolo. (2)
mme: Katleho o sebeditse hantle dithutong tsa hae mme o fumane basari ya ho
ya Amerika. (2)
- 3.4 O tla ba bona mohlang ba fihlang mona. (2)
Ke lekile ho bua le bona empa ba se utlwisisi. (2)
- 3.5 Re atisa ho ya kerekeng Sontaha se seng le se seng. (2)
Malome o kile a lahlwa ke sepoko bosiu. (2)
Moruti o ntse a kokota ka morao ka mane. (2)
(tse pedi feela). (2)
- [20]**

POTSO 4

- 4.1 4.1.1 Baeti ba tla fihla haufinyana. (2)
- 4.1.2 Ke ka baka lang o ntjheba hampe? (2)
- 4.2 la mmuso. (1)

- 4.3 Nka itshireletsa jwang nyeweng ya sapoto ya bana? (2)
- 4.4 4.4.1 Na lekgotla le dumetse hore ke lefiswe tjehelete e kaalekale? (2)
- 4.4.2 lefiswe. (1)
- [10]**

POTSO 5

May	-	Motsheanong.	
Sepeisi	-	sekgeo.	
Apolaela	-	etsa kopo ya.	
Kaha	-	ka ha.	
Atevethaisitswe	-	phatlaladitswe.	
Ngwananyana	-	morwetsana.	
Ke ka	-	Nka.	
Tsepa	-	tshepa.	
modiehi letswalo	-	Modiehi Letswalo.	[10]

MATSHWAO A KAROLO YA C: [40]

MATSHWAO KAOFELA: 75